

"Isplati se!" (IV): Od generacije do generacije

Kako generacije prolaze, obitelj koju čini Opus Dei pozvana je biti vjerna daru kojeg je Bog dao svijetu 2. listopada 1928., karizmu "staru kao Evanđelje i novu kao Evanđelje."

22.11.2022.

Gospodin osujećuje planove naroda (Ps 33,10). Ovaj psalmistov stih mogao bi nam se isprva učiniti pomalo grubim. Ali ako obratimo

pozornost, ovaj psalam upućuje na krhkost onoga što je sagrađeno bez Boga, s temeljima „na pijesku“ (usp. Mt 7,26). Stoga psalmist nastavlja: *Dovijeka naum Gospodnji stoji, naumi srca njegova od koljena do koljena* (Ps 33,11). Sveto nas pismo na mnoge načine podsjeća na slabost onoga što je samo ljudsko, koliko god se jako činilo, u usporedbi s neizmjernom čvrstoćom onoga što Bog pokreće u povijesti, unatoč njegovoj prividnoj krhkosti. A Opus Dei je upravo jedan od planova u Božjem srcu koji se s vremenom odvija iz generacije u generaciju.

Uz svježinu 2. listopada 1928. godine

Ako bismo morali sažeti u jednu rečenicu veliki „plan“ u Božjem srcu koji je Opus Dei, vjerojatno bismo to mogli učiniti s onim Isusovim riječima koje su odjeknule u srcu svetog Josemarije 7. kolovoza 1931.:

A ja, kad budem podignut sa zemlje, sve ću privući k sebi (Iv 12,32). U stvarnosti, ovaj Božji plan mnogo je stariji od Djela. To je plan koji se odvija više od dvije tisuće godina, koji objašnjava razlog života cijele Crkve; plan na koji su pozvani muškarci i žene svih rasa, jezika, vremena i uvjeta da formiraju jedan narod. Ipak, 2. listopada 1928., Bog je htio dati novi poticaj tom planu, stvarajući novu obitelj u srcu svoje Crkve. Ovako je sveti Josemaría sažeo ono što je naslutio u tom trenutku: „tako da će na svakom mjestu u svijetu biti kršćana s posvećenjem koje je osobno i potpuno besplatno – kršćana koji će biti drugi Krist.”[1]

Djelo je vrlo mlado u usporedbi s Crkvom i tolikim institucijama koje su se uzdige kroz njezinu povijest. Unatoč tome, dok se približavamo njegovoj prvoj stotoj obljetnici i uočavamo kako su se povijesne okolnosti mijenjale s obzirom na

vrijeme njezina osnutka, sasvim je logično da se zapitamo kako možemo i dalje biti vjerni toj božanskoj karizmi. „Stota obljetnica bit će vrijeme razmišljanja o našem identitetu, našoj povijesti i našem poslanju,”[2] napisao je prelat Opusa Dei. Mirom nas ispunjava nastojanje da pod zaštitom Crkve razmišljamo o toj potrebi da budemo sve vjerniji. Duh Sveti je pomogao da njegova Crkva postane vjeran narod usred tolikih povijesnih promjena, potičući je da nikada ne izgubi svoju svježinu i plodnost. Stoga ćemo upravo duboko u srcu Crkve moći prenijeti Opus Dei budućim naraštajima, „s istom snagom i svježinom duha koju je imao naš Otac 2. listopada 1928.“ [3] Pridonoseći ovome, kontinuitet je također dio našeg vlastitog putovanja.

Vojska i obitelj

Sveti Josemaría često je koristio dvostruki izraz „obitelj i vojska” kako bi opisao intimnu prirodu nove stvarnosti koju je Bog od njega tražio da osnuje. Stoga ovaj vjerni kontinuitet ima puno veze s osiguravanjem da ovaj opis i dalje vrijedi, s održavanjem ta dva „pluća” dobro oksigeniranim. Sjećanje da je Bog želio Djelo kao obitelj pomoći će nam, prije svega, da imamo na umu da veze koje nas spajaju nisu prvenstveno rezultat našeg slobodnog izbora, već prihvatanja primljenog dara, baš kao što ne biramo svoje roditelje ili braću i sestre. Važnost afiniteta karaktera, godina itd. je sekundarna: to nije presudno kada je riječ o pružanju naše naklonosti. Zato je don Javier, drugi nasljednik svetog Josemarije, tako često ponavljao: „Ljubite jedni druge.” To je poziv da ponovno otkrijemo život naše braće i sestara, da ne isključimo nikoga iz našeg prijateljstva.

Ovaj obiteljski karakter Opusa Dei također ima, od samog početka, dvije temeljne osobine koje bismo mogli sažeti na sljedeći način: mi smo dom i imamo istu obiteljsku atmosferu. Dom je prostor koji omogućuje intimnost i rast u ugodnoj atmosferi međusobnog uvažavanja. Otuda važnost rada Uprave u središtima Opusa Dei (koje je sveti Josemaria nazvao „apostolatom apostolata“) za osiguranje vjerničkog kontinuiteta, te potreba svačijeg nastojanja da „stvori dom“.

U isto vrijeme, kao što se događa u svim domovima, imamo i vlastitu obiteljsku atmosferu koja je jedinstvena i svugdje prepoznatljiva, ali koja također odražava svu raznolikost zemalja u kojima je Djelo prisutno. Ovo ozračje obilježeno je svjetovnošću (kršćani smo usred svijeta, baš kao i drugi), profinjenošću onih koji cijene dobre manire u svojim svakodnevnim

interakcijama i vlastitom poviješću. Običaji i tradicija našeg obiteljskog života, koji nas povezuju s našim podrijetlom, pomažu nam shvatiti da smo dio nečega što nas nadilazi; daju nam ključ da pronađemo svoje pravo mjesto u svijetu: ne kao izolirani pojedinci, već kao članovi obitelji. Štoviše, centri Opusa Dei uvijek su bili domovi otvoreni za sve koji žele sudjelovati u aktivnostima koje se tamo nude. „Oni bi trebala biti mjesta gdje će mnogi ljudi pronaći iskrenu ljubav i naučiti biti pravi prijatelji.”[4]

S druge strane, prisjetiti se da je Opus Dei vojska znači razumjeti naš život na isti način kao Isusov. Kao što je „Krista kao Bogočovjeka nemoguće odvojiti od njegove uloge Otkupitelja”[5], tako ni mi kršćani ne možemo shvatiti apostolat kao puku vanjsku djelatnost. Ona zapravo čini sam naš život: „Mi ne vršimo apostolat, mi smo apostoli.”[6] U tom

smislu, papa Franjo je naglasio da „nova evangelizacija traži osobno sudjelovanje svakoga od krštenika. Svaki je kršćanin pred izazovom, ovdje i sada, da se aktivno angažira u evangelizaciji; doista, svatko tko je istinski iskusio Božju spasonosnu ljubav ne treba puno vremena ili dugu obuku da izađe i naviješta tu ljubav.”[7] Djelo je bilo i jest vojska jer postoji da donese sreću življenja blizu Boga, svim muškarcima i ženama.

Od zaslijepljenosti do zaljubljenosti

Prvo poglavlje Kovačnice sadrži mnoga razmišljanja svetog Josemarije o temi poziva. Ovo poglavlje je naslovljeno „Zanosan žar” jer poziv od Boga, kada je autentičan, sa sobom donosi zadivljujuće širenje nećijih horizonata, otkrivenje vrlo osobne Božje ljubavi za svakoga. Blistavo

središte te blještave svjetlosti može biti samo Isus, koji nas zove i kome se odazivamo. Unatoč tome, svi smo iskusili kako Krist koristi privlačnost koju kršćani iskazuju kako bi se pokazao poznatim: Crkva ima udjela u njegovoj blistavoj ljepoti (usp. Ef 5,27). Dakle, Kristov poziv da ga slijedimo u Opusu Dei ide ruku pod ruku sa zaslijepljenošću životom ove obitelji: na ovaj ili onaj način, svi smo osjetili da je ovo „naše pravo mjesto“ za život blizu Boga.

Ako svoj poziv Opusu Dei razmotrimo u svjetlu sličnog iskustva ljudske ljubavi, možemo pronaći neke smjernice za naš put. U ljubavi između supružnika protok vremena omogućuje napredak od zaljubljenosti do ljubavi. Ovo je produbljivanje u ljubavi u kojem određeni entuzijazam može splasnuti, a slabosti voljene osobe se jasnije vide. Ali upravo to utemeljenje na istini, ovaj kontakt sa

stvarnošću, omogućuje nastanak prave ljubavi. To je ljubav u kojoj je netko sposoban dati se nekome tko nije savršen, s uvjerenjem da je on osoba koja daje smisao nečijem životu. U tom napretku oboje će pronaći sve više razloga da se vole, a njihov zajednički život poprima čvrstinu kakvu u početku nije imao. Ali ako, umjesto toga, dopuste da ih svladaju mlakost i razočaranje, njihova ljubav će se povući; potrebno napredovanje od zaljubljenosti do ljubavi neće se dogoditi. Mlakost je, u svom korijenu, bolest volje, koja se čini nesposobnom funkcionirati nakon što prođe početni entuzijazam. Razočaranje je, s druge strane, defekt intelekta koji nije sposoban adekvatno prihvatiti svoju i tuđu nesavršenost. Dakle, radi se o dva neprijatelja koja treba razotkriti kako bismo cijeli život živjeli zaljubljeni.

Shvatit ćemo, prije svega, da je „zaslijepljenost” Djelom, kao putem sjedinjenja s Isusom, znak poziva koji se ne može odbaciti u djelu razlučivanja. I uvidjet ćemo pozitivnu vrijednost napredovanja od ovog početnog „zaslijepljivanja” do spokojnijeg razmatranja stvarnosti, do dubljeg, zrelijeg pogleda na sebe i druge. Napokon ćemo moći „čitati” vlastiti život u životu naše braće i sestara „koji su nas prethodili na putu i koji su nam ostavili dragocjeno svjedočanstvo o tom vrijednom životu.”[8]

Povećanje nasljedstva

Većina obitelji nastoji ostaviti nasljedstvo, često materijalno, sljedećoj generaciji. Zapravo, kroz povijest se čin razbaštinjenja djeteta smatrao jednom od najrazornijih kazni koje roditelj može nanijeti. Istodobno, želja za povećanjem primljenog nasljedstva također je

karakteristična za obitelj, kako bi ga, u poboljšanom stanju, prenijela narednim generacijama. Tijekom godina, muškarci i žene koji se pridruže Opusu Dei dobivaju nasljedstvo koje su „uvećali“ oni koji su im prethodili. Stoga je duh koji je Bog dao svetom Josemariji ključna baština kojoj mi u Djelu nikada ne smijemo dopustiti da „umanji vrijednost“, kojoj su dodani specifični načini življenja našeg duha prilagođeni svakom vremenskom razdoblju, kao i neka zajednička djela - apostolat, plod velikodušnosti onih koji su nam prethodili. Zadatak svake generacije je prenijeti duh Djela živ i pun plodova, preuzimajući slučajne specifikacije koje odgovaraju svakoj epohi i obnavljajući poticaj koji zahtijevaju različita zajednička apostolska djela.

Ovo nastojanje da se poveća baština Opusa Dei zahtijeva, prije svega, marljiv osobni napor da se

oblikujemo u duhu Djela i da sve dublje prodremo u život svetog Josemarije, svjesni da je on bio prenositelj božanske karizme. Trajne plodove donose Božja djela, a ne ljudski pothvati, ma kako impresivni na prvi pogled izgledali. Stoga će nam biti sve važnije produbiti razumijevanje onoga što je Bog htio 2. listopada 1928.

Drugo, trebamo u svoj život ugraditi uvjerenje svetog Josemarije koje će nam pomoći da „budemo Opus Dei“ u našem vremenu i okruženju: radikalnu „modernost“ Evandjelja i duha Djela, s poštovanjem prema suvremenim kulturama, budući da je prva ta koja daje život svemu što je vrijedno u potonjoj. Tako će ono što je uistinu novo – Evandjelje, čitano u svjetlu karizme Opusa Dei – rasvijetliti sjene nekih suvremenih kulturnih manifestacija, naizgled modernih, koje zapravo proizlaze iz zbrke i laži grijeha. To zahtijeva

mudro i pažljivo razlikovati ono što pripada duhu od onoga što je specifikacija koja se može promijeniti, a koja se doista promijenila tijekom vremena. Na ovom području Papa potiče sve kršćane da se ne utječu tvrdnji da se „uvijek tako radilo”, jer takav stav „ubija slobodu, ubija radost, ubija vjernost Duhu Svetomu koji nas uvijek potiče naprijed, vodi Crkvu naprijed.” [9]

Sveti Josemaría sažeo je vječnu novost duha Djela jezgrovitom rečenicom: ono je „staro kao Evanđelje i novo kao Evanđelje.” [10] Mirna svijest o ovoj suvremenosti vodi nas prema slobodnom i odgovornom apostolatu koji se prilagođava svakome „kao rukavica ruci”, kako bi donijeo Evanđelje u naš svijet. „Krist posebno voli one koji žele imati život kakav je On želio i propovijedao”, napisao je utemeljitelj. „A Opus Dei, bez krutih

slučajnih normi, kako ne bi zastarjelim odredbama ometao prilagodljivost Djela svakom dobu, stvara organizaciju dobro obrazovanih i dosljednih katolika, obilježenih jedinstvom, mirom i ljubavlju, koji su spremni djelovati u društvu.”[11]

Naposljetku, povećanje baštine Opusa Dei također zahtijeva – Bog i Djelo računaju na to – kreativnost potrebnu, kada je to prikladno, da se revitaliziraju postojeća djela apostolata i da se potaknu tolika nova, vrlo različitih vrsta. Institucionalna vjernost ponekad će nas navesti da težimo održavanju djela koja su drugi započeli, dajući im snagu koju zahtijeva svaka epoha. Poboljšanje onoga što su drugi započeli znak je zrelosti onih koji su dio institucije koja napreduje u vremenu.

Očinstvo koje se nastavlja

Iako su neki glasovi u aktualnoj kulturološkoj raspravi postulirali „smrt oca“ kao uvjet za emancipaciju čovječanstva, posljedice ovog prijedloga vidljive su svima: ljudi se nalaze sve više sami, i stoga sve ranjiviji. Ono što je trebalo dovesti do slobode dovelo je do dubljeg ropstva. Jer otac u obitelji nije prepreka slobodi, nego prije bitan element za postojanje same obitelji i ispunjavanje njezine misije: omogućava nam ljubav, nudi nam sigurno mjesto za zdravo odrastanje.

U Opusu Dei, očinstvo povjereno našem Ocu nastavlja se u liku njegovih nasljednika. Ovo nas očinstvo podsjeća da smo ljubljena djeca Nebeskog Oca, potiče našu ljubav prema Bogu i drugima, održava nas u vjernosti Božjim nadahnućima i obiteljskoj baštini – duhu Djela – za koje su svi pozvani brinuti. Činjenica da je konačna odgovornost prelata Opusa Dei,

zajedno s vijećima koja mu pomažu u njegovoj zadaći upravljanja, razlučiti što pripada duhu Djela, a što je promjenjivo, [12] nije samo rezultat kriterija koji se tiču institucionalne organizacije. Umjesto toga proizlazi iz obiteljske prirode Opusa Dei unutar Crkve. Očinstvo u Djelu je, dakle, još jedan dokaz Božjeg milosrđa prema nama; to je znak da je „nebo odlučilo da se to izvrši.”[13]

„Kada razmišljam o Djelu, ostajem ‘zapanjen’.”[14] Ove riječi svetog Josemarije ne odražavaju prolaznu emociju adolescentne ljubavi, nesposobne uočiti poteškoće, a koja poništava sposobnost poboljšanja. Umjesto toga, one odražavaju živu ljubav onoga koji dopušta Božjoj milosti da djeluje u njegovom srcu, godinu za godinom. Da bismo bili karike u ovom lancu, u povijesti koja je počela 1928. godine, potrebno nam je ovakvo srce.

[1] Usp. Andres Vázquez de Prada,
Utemeljitelj Opusa Dei, sv. 1, str. 287.

[2] Fernando Ocáriz, Pismo, 10. lipnja
2021.

[3] Fernando Ocáriz, Pastoralno
pismo 19. ožujka 2022., br. 12.

[4] Fernando Ocáriz, Pastoralno
pismo, 1. studenog 2019., br. 6.

[5] Sveti Josemaría, Susret s Kristom,
br. 122.

[6] Fernando Ocáriz, Pastoralno
pismo, 14. veljače 2017., br. 9.

[7] Papa Franjo, Evangelii gaudium,
br. 120.

[8] Fernando Ocáriz, Pastoralno
pismo, 19. svibnja 2022., br. 5.

[9] Papa Franjo, Homilija, 8. svibnja
2017.

[10] Sveti Josemaría, Razgovori, br. 24.

[11] Sveti Josemaría, Upute o djelu svetog Gabriela, br. 14.

[12] Usp. Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19. ožujka 2022., br. 11.

[13] Sveti Josemaría, Uputa, 19. ožujka 1934., br. 47.

[14] Usp. Biskup Javier Echevarría, Pastoralno pismo, kolovoz 2014.

Nicolás Álvarez de las Asturias

.....

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/hr-hr/article/isplati-se-od-generacije-do-generacije/> (4.03.2026.)